

40 СРЕДНО УЧИЛИЩЕ “ЛУИ ПАСТЬОР”

Район “Люлин”-9 , ул. “Иван Бойчев” №17, тел. дирекция: 02/824-54-98, е-
mail: sou40@abv.bg

Утвърждавам:.....

Антоанета Кръстанова

Програма

за изпълнение на Стратегията на
40 СУ „Луи Пастьор“ като
иновативно еко-училище
2026-2027г.

София

2026 година

Увод

В духа на своята визия за модерно и отговорно образование, **40. Средно училище „Луи Пастър“ – София** въведе през учебната 2025/2026 година иновативен учебен предмет – **„Екология“** – за учениците от начален етап (1.–4. клас). Инициативата е част от цялостната стратегия на училището да формира у децата ценности, свързани с опазването на околната среда, устойчивото развитие и личната отговорност към природата.

Часовете по екология ще се провеждат в интерактивна среда, чрез занимателни и практически дейности – опити, наблюдения, проекти, посещения на паркове и екопътеки. Учениците ще се запознаят с теми като кръговрат на водата, разделно събиране на отпадъци, биоразнообразие, замърсяване и климатични промени. Предвидени са и съвместни инициативи със семействата и местната общност – засаждане на дървета, еко дни, конкурси с рециклирани материали.

Целта на този иновативен предмет е не само да обогати знанията на децата, но и да ги вдъхнови да бъдат активни участници в изграждането на по-зелен свят. С въвеждането на „Екология“ в учебната програма, 40. СУ „Луи Пастър“ затвърждава своя ангажимент към качествено образование, иновациите и екологичната отговорност.

Иновативния процес

Провежданите целенасочени занимания на учениците в учебно и извън учебно време, организирани от училището, може да се приема като допълваща училищна работа, като продължение и разширение на изученото в клас. Отличава се по организацията и разнообразието на дейности. Ето защо тя е подходяща за задълбочаване на здравно- екологичните знания на учениците. Екологичното образование е процес, който има за цел осъзнаване на екологичните проблеми, усвояване на знания, формиране на нагласи, ценности и чувство на отговорност за разумното използване на природните ресурси, както и насърчаване на действия за опазване на природата. Отношението към природната среда става все по-осъзнато, в зависимост от степента на познанията ни за нея. За да бъде ефективно, екологичното възпитание и образование трябва да се основава на интердисциплинарния подход, да започне още от най-ранна възраст.

С учениците ще се осъществяват различни типове занимания - беседи,

дискусии, интерактивни и STEM уроци, практически занимания. Ще бъде структурирано учебно съдържание спрямо възрастовите особености на учениците. В края на всяка учебна година всеки клас трябва да представи създаден екологичен справочник.

Заниманията на учениците ще бъдат разделени на 4 модула за всеки клас - Модул 1 "Природата около нас", Модул 2 "Здраве от природата", Модул 3 "Аз въздействам на природата" и Модул 4 "Ние сме изследователи". Модулите ще бъдат съобразени с възрастовите особености на учениците за всеки клас. На всеки етап за всички модули учебния материал ще бъде надграден и разширен обхвата на знания.

40 СУ осъществява партньорства с различни институции, свързани с екологичното възпитание и поведение - Нестле (Здравословен начин на живот, здравословно хранене), Девин (екологични инициативи и кампания "Зелен флаг"), Фондация "4 лапи" (отношение към животните и животинския свят, и биоразнообразие.), Музейко, Екопак и други.

То стана част от световното семейство на Програма Екоучилища "Влез в Зеления кръг" и две поредни години защити Зелен флаг с множество екологични акции, дейности и инициативи. Като екологично училище, 40 СУ има утвърдени традиции в екологичното възпитание. Именно целта на предвидената за следващия период иновация е въвеждането на учебен предмет в допълнителните часове към учебната програма на учениците от начален етап - Екологично образование 1 клас - Факултативен учебен предмет, 2,3,4 клас - Избираем учебен предмет. За учениците от 5 до 12 клас са организирани допълнителни занимания и извънкласни дейности с екологична насоченост – еко-клубове, беседи, викторини, посещения и туристически походи, практически занимания, отворена класна. стая.

Стъпки на напредъка чрез реализиране на новата иновация през учебните години

Учебното съдържание е разделено на модули, както следва:

- **Първи модул "Природата около нас"**: Този модул включва теми за сезоните и съпътстващите ги промени в живата и неживата природа. Как чрез своята дейност човек предизвиква измененията, които настъпват в климата.

Цели: Запознаване с особеностите на годишните времена и промените, които настъпват в растенията и животните. Осъзнаване на ролята на човека за нарушаване на равновесието в природата.

Дейности: Наблюдение на времето, температурата, вятъра, дърветата, растенията, птиците, правене на снимки. Обсъждане на наблюденията, записване в дневника на резултатите от тях, рисунки, свързани с наблюдаваните явления.

- **Втори модул "Здраве от природата":** Темите са свързани със запознаване с алтернативни начини за превенция и лечение на болести, познаване на различни видове билки и приложенията им във фитотерапията и/или кулинарията.

Цели: Използване на природосъобразни начини за предпазване от болести и тяхното лечение.

Дейности: Презентация за запознаване с различни лечебни растения. Работа в дневника на природолюбителя, където учениците попълват таблици с имената на растенията, частите, които се използват, за какви цели се използва лечебното растение – за лечение и/или като подправка, при какви състояния се препоръчва. Игри: открий билката; как дадена билка лекува; билките като съставки на лекарствата. Изготвяне на табла с различните видове билки и тяхното приложение. Пакетиране на билки в специално изготвени торбички за правилно съхранение; надписване на етикет, указващ името и приложението на билката или комбинацията от билки. Пълнене в шишенца, на които има етикет с надпис на съдържанието, предварително изготвен от учениците. Като заключителен етап на модула се провежда Чаено парти с родителите, на което учениците сами приготвят чай, сервиран с мед и лимон.

- **Четвърти модул "Аз въздействам на природата":** Темите в модула са свързани с дейности, които учениците могат да извършват самостоятелно или с помощ от възрастен и с които могат да подпомагат съхраняването на природата. Включват се дейности по опазване на чистотата на заобикалящата ги среда – класната стая, училищния двор, дома, както и за усвояване на знания за разумно използване на природните ресурси.

Цели: Осъзнаване на важността на индивидуалния принос на всеки човек за опазване на природата.

Дейности: Учениците изработват съвместно със своите родители къщички и хранилки за птици, а в училище – „пица за птици” (от семена и слепващи вещества), и ги поставят по дърветата в училищния двор или близкия парк, където имат възможност да ги наблюдават и допълват с храна. Запознават се с начини за рециклиране на различни материали, така че да се намали използването на природни ресурси. Правят предмети от отпадни материали. С помощта на учителя изготвят и представят презентации за Деня на водата и Деня на земята. Инициират изложба с рисунки и писане на съчинение по темата. Участват и дават гласност на инициативи, свързани с опазването на природата – „Часът на Земята”, почистване на училищния двор, седмица на хигиената в училище и др. Провеждат се беседи и игри по класове, свързани с опазването на чистотата на въздуха, водата и сушата. „Зелен ден” за семейството – без автомобил, без разхищения на вода и електроенергия. Ограничаване на използването на съдове и прибори за еднократна употреба.

- **Пети модул "Ние сме изследователи":** Темите са свързани с работа

по различни проекти.

Цели: Развиване на умения за събиране на информация от разнообразни източници и класифицирането ѝ.

Дейности: Учениците събират информацията в папка, в която има готови листове за попълване на сезонните промени, наблюдаваните обекти от природата, хербарии, а също и за записки. Освен напечатаните листове с таблици, с картинки за оцветяване на сезоните има и различни по цветове празни страници, в които да записват как се развиват растенията, които отглеждат или наблюдават, друг цвят листове – за описание на положените грижи за животните (поставяне на къщички за птици, оставяне на храна и др.). Включените в програмата за извънкласна работа по здравно-екологичното образование дейности се приемат с голям интерес както от страна на учениците, така и от техните родители. Тази иновативна стратегия стимулира детската инициатива, подтиква малките ученици към общуване с връстници и възрастни на базата на партньорство, изгражда умения за аргументиране на собствено становище, за поемане на отговорност и за проява на социална активност. Експерименталната работа по програмата показва ефективност, а постигнатите резултати доказват, че включените дейности са практически приложим вариант за изграждане на здравно-екологични компетентности.

След преминаване през всички модули, учениците ще имат необходимите натрупани знания за създаване на Екологичен справочник на класа.

Очаквани резултати от иновативния процес

Предлаганите дейности носят посланието, че бъдещето на планетата зависи от всеки един от нас и колкото и малки промени в личните си навици да направим, то това би помогнало в глобален мащаб. Стремешът е да се развива и поддържа у учениците уважението към природата, да осъзнават резултатите от човешката дейност върху нея. Близостта с природата може да върне усета към простотата и естественото, желанието да играеш навън, да общуваш, да бъдеш откривател в своя свят. Съвременните поколения растат с представата, че всичко може да се замени, че източниците са неизчерпаеми и е добре да имаш много неща. Тези представи обикновено не са свързани пряко с природата, докато не осъзнаят ролята и значението на човека за запазване на природното равновесие.

Екологичното възпитание и образование на децата е пряко свързано с разбирането, уважението и грижата за природата, за бъдещето на планетата, с развитието на съвременен тип мислене и поведение – адекватен на измененията в климатичните условия и стила на живот. Образованието в

днешно време е призвано да формира действени знания, екологични убеждения и ново отношение на отделната личност към природната среда. Всичко това трябва да е обвързано с формиране на модели на мислене и поведение, поддържащи екологичното равновесие и к

С въвеждането на учебен предмет „Екологията“ продължава да функционира и като орган в училището Еко-комитет. Той е утвърдени функции, наложени през годините. Неговата програма е следната:

Дейности по програма «Еко-училище»

1. Актуализиране състава на Еко-комитета:

Еко-комитетът организира и направлява дейностите на училището.

Състои се от ученици, учители, помощен персонал, родители, представители на местната власт – 9 членове.

2. Задачи:

- Запознаване на цялото училище с програма „Еко-училища“;
- Извършване на екологичен преглед;
- Осигуряване на връзка между ученици, учители, старши управленски екипи цялата училищна общност;
- Изготвяне на План за действие; Срещите и обсъжданията са веднъж на 2 месеца. Еко комитетът води регистър на решенията и протоколите от заседанията си, които се докладват на педагогическите съвети.

3. Екологичен преглед :

- Преглед и оценка на влиянието на училището върху околната среда. Учениците активно участват в тези дейности, които включват определяне на степента на замърсяване на училищния двор с отпадъци, консумацията на вода и енергия, както и проверка на неефективността на инфраструктурата.

4. Разработване на план за действие:

- Избиране на основните теми за работа: вода, енергия, шум, зелени площи.
- Основните теми са включени в учебното съдържание и обсъждането на дейностите по тях ще се провеждат в ЧК и в часовете по Околен свят,

Човекът и природата, Технологии и предприемачество като допълнителни дейности, извън учебен предмет „Екология“

- Действия за подобряване на околната среда и постигане на икономия на енергия и вода - преглед на сметките за комунални услуги, измервателните уреди, броя и вида на осветителни тела, броя на капещите кранове.
- Включване на учениците в практически дейности като пестене на енергия, вода, рециклиране, намаляване на отпадъците.
- Определяне на мярка за успех: намаляване на сметките за вода и енергия в училище.
- Определяне на срокове за всяко действие.
- Определяне на отговорници за всяко действие.

5. Контрол и оценяване:

- Непрекъснато наблюдение и оценяване на дейностите и планиране на необходимите промени при необходимост;
- Поддържане на интерес към програмата в училище.
- Показанията на измервателните уреди, за да се покаже въздействието на дейностите за пестене на вода и енергия;
- Оценката на състоянието на отпадъците, за да се разберат ефектите от дейностите по намаляване на отпадъците, рециклиране и др.;
- Изчисляване на финансови икономии от сметките, за да покажете въздействието на инициативите за пестенето на вода и енергия;
- Провеждане на анкета за отчитане на впечатленията от промените, които са настъпили сред ученици, служители, жители, местната общност;
- Отразяване на събитията - преди, по време и след дейностите, като нагледно доказателство в подкрепа на постиженията;

6. Създаване на свой Еко-код:

Позиция и отношение към ценностите и целите, които учениците се стремят да постигнат. Да се намали вредното въздействие от дейности върху околната среда. Да се постигне непрекъснато усъвършенстване на процесите за опазването на околната среда. Изграждане на екологична възпитаност.

Информация за квалификацията на учителите, включени в иновативния процес:

Всички учители в 40 СУ са с висше образование. 80% от тях са работили по национални и общински проекти и програми с екологична насоченост и здравословен начин на живот. Участието в Програмата „Еко-училища“ ще стабилизира и разшири взаимодействието между учителите от училището и обществени институции и организации, местни власти, НПО и НСО, бизнес-среди, родители, съграждани, други учебни заведения.

Информация за учениците, включени в иновацията:

За учебната 2025/2026 г. в иновацията ще бъдат включени ученици от всички класове в 40 СУ. Целта на иновацията е да се постигне екологична възпитаност сред учениците, а чрез тях да се въздейства върху общността (семејство, квартал). Поетапно в иновацията ще бъдат включени всички ученици от училището.

II. Очаквани резултати за педагогическия персонал по години:

2025 – 2026 г.- Повишаване на квалификацията и обмяна на опит, чрез работа по международни, национални и общински екологични проекти и програми. Осъществяване на уроци в отворена класна стая с екологичен кът.

2026 – 2027 г.- Разработване на проекти и програми свързани с Екология

2027 – 2029 г.- Стабилизиране и разширяване на взаимодействието между педагогическия персонал и обществените институции и организации, местни власти, НПО и НСО, бизнес-среди, родители, съграждани, преподаватели от други учебни заведения.

III. Очаквани резултати за учениците по години:

Резултатите ще бъдат отчитани през всеки период чрез наблюдения и проверки, и анкети в края на учебната година сред ученици, преподаватели и родители.

2025/2026 г.- Повишаване осведомеността за околната среда и развиване отговорност към природата

2026/2027 г.- Развиване критично мислене и проблемно-ориентирано учене и насърчаване устойчив начин на живот

2027/2028 г.- Насърчаване работата в екип и изграждане на действено-практическо отношение за опазване на околната среда

2028/2029 г.- Изграждане на ценности и етично поведение, и подобряване здравето и благополучието

IV. План за изпълнението на иновацията по учебни години.

План за реализиране през 2025/2026 г.:

Резултатите ще бъдат отчитани чрез наблюдения и проверки, и анкети в края на учебната година сред ученици, преподаватели и родители.

- Осведоменост и разбирателство: - Учениците придобиват дълбоко разбирателство за околната среда и начините, по които човечеството влияе на нея.
- Критично мислене: Развива се способността за анализиране на информация и вземане на информирани решения относно околната среда.
- Междудисциплинарен подход: екообразованието съчетава различни научни области, което допринася за цялостното развитие на учениците. Намаляване на сметките за ток и вода на училището

План за реализиране през 2026/2027 г.

Резултатите ще бъдат отчитани чрез наблюдения и проверки, и анкети в края на учебната година сред ученици, преподаватели и родители.

- Подготовка за бъдещето: Осигурява на младите хора уменията и знанията, които са им необходими за справяне с предстоящите екологични предизвикателства.
- Лична отговорност: Учениците осъзнават своята роля и отговорност за опазването на планетата и воденето на устойчив начин на живот.
- Активизъм и гражданско участие: Стимулира се желанието на учениците да участват активно в екологични инициативи и да бъдат агенти на промяна. Намаляване на сметките за ток и вода на училището

План за реализиране през 2027/2028 г.:

Резултатите ще бъдат отчитани чрез наблюдения и проверки, и анкети в края на учебната година сред ученици, преподаватели и родители.

- Насърчава устойчив начин на живот - Учениците научават как да използват ресурсите по устойчив начин, като прилагат практики като рециклиране, компостиране и намаляване на отпадъците.
- Подобрява здравето и благополучието - Чрез дейности на открито и контакт с природата, учениците подобряват своето физическо и психическо здраве.
- Насърчава работа в екип- Много екологични проекти и инициативи изискват сътрудничество, което развива социални умения и отговорност.
- Намаляване на сметките за ток и вода на училището

План за реализиране през 2028/2029 г.:

Резултатите ще бъдат отчитани чрез наблюдения и проверки, и анкети в края на учебната година сред ученици, преподаватели и родители.

- Подготвя учениците за бъдещи зелени професии- Екологичното образование изгражда знания и умения, необходими за професии, свързани с устойчивото развитие и опазването на околната среда.
- Изгражда ценности и етично поведение- Децата развиват чувство за съпричастност към живите същества и природата, което ги прави по-етични

и отговорни граждани.

- Намаляване на сметките за ток и вода на училището

Осъществяване на контакти с различни организации и възприемане от техническа комисия План за реализиране през 2026/2027 г.:

Програмата е актуализирана на ПС с Протокол № 16/08.09.2026 г. и Утвърден със Заповед № 902/14.09.2026 г. на директора на училището.